U.S. Department of Justice
Civil Rights Division

U.S. Department of Education
Office for Civil Rights

جون 2023

د بې سرپرسته ماشومانو لپاره زده کړې ته د لاسرسي ساتنه

د کورنیو او ښوونکو لپاره یوه سرچینه

بې سرپرسته ماشومان هغه ماشومان دي چې د 18 کلونو څخه کم عمر لري، په متحده ایالاتو کې مور او پلار یا سرپرست نلري چې د پاملرنې او فزیکي سرپرستۍ چمتو کولو لپاره شتون ولري، او په متحده ایالاتو کې د قانوني کډوالۍ وضعیت نلري.[1] بې سرپرسته ماشومان ممکن په محلي ټولنو کې د کورنۍ له غړو یا نورو بالغ سپانسرانو سره ژوند وکړي. د متحده ایالاتو د سترې محکمې د مثالونو لاندې، بې سرپرسته ماشومان، لکه د نورو ټولو زده کونکو په څیر، محلي عامه ښوونځیو ته د لاسرسي مساوي حق لري. مګر دوی ممکن د خپل ملي اصل یا کډوالۍ وضعیت له مخې د تبعیض له امله د تعلیمي فرصتونو په وړاندې له خنډونو سره مخ شي.

دا حقیقت پاڼه زده کړې ته د ځانګړي لاسرسی ننګونې په ګوته کوي چې بې سرپرسته ماشومان ورسره مخ دي، هغه اشخاصو ته تشریح کوي چې د بې سرپرسته ماشومانو پاملرنه کوي چې چیرې مرستې ته لاړ شي، او موخه یې د عامه ښوونځیو سره مرسته کول دي چې د فدرالي مدني حقونو قوانینو لاندې د بې سرپرسته ماشومانو خدمت کولو لپاره خپلو مسؤلیتونو په اړه پوه شي.[2]

لاندې هغه څه دي چې تاسو یې پوهې ته اړتیا لرئ:

1. عامه ښوونځي باید د K-12 ټولو زده کونکو لپاره خلاص وي، په شمول د بې سرپرسته ماشومانو په ګډون، د دوی د کډوالۍ وضعیت یا د دوی د والدینو، سرپرستانو یا سپانسرانو په پام کې نیولو پرته.[3] برسېره پردې، د 1964 د مدني حقونو قانون VI سرلیک عامه ښوونځي د نژاد، رنګ، یا ملي اصل پر بنسټ له تبعیض څخه منع کوي.
2. عامه ښوونځي باید د K-12 هغه زده کونکو ته د ژبې مرستې خدمتونه وړاندې کړي چې د انګلیسي ژبې محدود مهارت لري، په شمول د بې سرپرسته ماشومانو. ښوونځي باید دا زده کونکي د انګلیسي زده کونکو په توګه د انګلیسي ژبې محدود مهارت سره وپیژني ترڅو دا زده کونکي خدمات ترلاسه کړي ترڅو دوی وکولی شي د ښوونځي په تعلیمي برنامو کې په معنی لرونکي توګه برخه واخلي.[4]
3. عامه ښوونځي باید د نوم لیکنې، ټولګیو، او نورو تعلیمي پروګرامونو او فعالیتونو په اړه معلومات د والدینو، سرپرستانو، او سپانسرانو لپاره چې د انګلیسي ژبې محدود مهارت لري د لاسرسي وړ وګرځوي. ښوونځي کولی شي دا د کره لیکلي ژباړې یا شفاهي ژباړې چمتو کولو له لارې ترسره کړي.

دا د خنډونو مثالونه دي چې کولی شي د بې سرپرسته ماشومانو د نوم لیکنې او زده کړې خدماتو ترلاسه کولو مخه ونیسي چې دوی یې حق لري.

بې سرپرسته ماشومان ممکن د نوم لیکنې له خنډونو سره مخ شي کله چې:

- ښوونځي له نوي زده کونکو څخه غوښتنه کوي چې د نوم لیکنې د شرط په توګه د ټولنیز امنیت شمیرې یا د متحده ایالاتو د زیږون سندونه چمتو کړي، یا ښوونځي معتبر اسناد رد کړي، لکه د خوشې کولو فورمه تایید کول یا د واکسین ریکارډونه د متحده ایالاتو د روغتیا او بشري خدماتو وزارت کې د کډوالو د بیا میشتیدنې دفتر (ORR) څخه.
- زده کونکي هڅه کوي ځانګړي اکاډمیک پروګرامونو یا ورانډیزونو ته لاسرسی ومومي (د بیلګې په توګه ډالی شوي او باصلاحیته زده کړې) مګر د دې یا نورو ټولګیو مناسب برنامو ته د پلي کولو څخه منع شوي یا هڅول کیږي، ځکه چې دوی د انګلیسي زده کونکي دي، یا دا چې دوی رسمي ښوونځي پریښي یا نیمګړي اکاډمیک ریکارډونه لري.

یوځل چې نوم لیکنه یې وشي، ماشومان لاهم د معنی لرونکي ګډون لپاره له خنډونو سره مخ کیدی شي کله چې:

- هغه ښوونځي چې د ښوونځي کال په پیل کې په منظمه توګه د انګلیسي ژبې د مهارت ارزونه ترسره کوي د هغو بې سرپرسته ماشومانو لپاره چې د کال په نیمایي یا پای کې راځي دا کار نه کوي.
- والدین، ساتونکي، یا سپانسران چې د انګلیسي ژبې محدود مهارتونه لري د ژبې مرستې خدمتونه نه ترلاسه کوي چې د ماشوم د زده کړې په اړه پریکړو کې برخه واخلي.
- ښوونځي په ټولګي کې د انګلیسي زده کونکو ته تشریح لپاره په خو ژبو زده کونکو تکیه کوي ، د دې پرځای چې د وړ کارمندانو څخه اړین لارښووني او د ژبې مرستې چمتو کړي.
- بې سرپرسته ماشومان چې د ژبې مرستې خدماتو او ځانګړي زده کړې خدماتو *دواړه* حق لري د خدماتو یا ملاتړ څخه انکار کیږي چې دوی ورته اړتیا لري یا ورته ویل کیږي چې دوی اړتیا لري د لارښووني خدماتو یوې ټولګي ته د بلې په پرتله لومړیتوب ورکړي.

U.S. Department of Justice
Civil Rights Division

U.S. Department of Education
Office for Civil Rights

څه که چیرې یو بې سرپرسته ماشوم په عامه ښوونځي کې شمولیت یا ګډون کې د ملي اصل، کډوالۍ وضعیت، یا د انګلیسي زده کوونکي وضعیت پر بنسټ تبعیض تجربه کړي؟

تاسو کولی شئ د متحده ایالاتو د عدلیې وزارت د مدني حقونو څانګې (CRT) او/یا د مدني حقونو لپاره د متحده ایالاتو د پوهنې وزارت دفتر (OCR) سره اړیکه ونیسئ که:

- تاسو باور لرئ چې د ښوونځي ولسوالۍ د ملي اصلي یا مهاجرت حالت له امله په ښوونځي کې د شاملیدو یا اکاډمیک پروګرامونو یا خدماتو ته د لاسرسي څخه د یو بې سرپرسته ماشوم مخه نیسي یا د مخه نیولو هڅه کوي.
- تاسو باور لرئ چې د ښوونځي ولسوالۍ یو بې سرپرسته ماشوم ته چې د انګلیسي زده کوونکی وي د ژبې خدمات نه وړاندې کوي چې دوی ورته په معنی لرونکي تعلیمي برنامو کې د ګډون لپاره اړتیا لري..

که تاسو له ښوونځي سره اړیکه نیولې وي او ستاسو د اندیښنو د حل لپاره یې ګامونه نه دي اخیستي یا تاسو د ښوونځي سره د خپلو اندیښنو په څرګندولو کې هوسا نه یاست، تاسو کولی شئ شکایت (په څو ژبو کې موجود وي) په CRT کې ثبت کړئ civilrights.justice.gov یا د OCR سره ocrcas.ed.gov (د ژبې مرستې لپاره 1-800-USA-LEARN (1-800-872-5327) (TTY: 1-800-877-8339) یا بریښنالیک Ed.Language.Assistance@ed.gov).

د نورو معلوماتو لپاره، مهرباني وکړئ دا سرچینې وګورئ:

- [ګران همکار لیک: د ښوونځي د نوم لیکنې طرزالعملونه](#)(مۍ 2014)
- [حقیقت پاڼه: په ښوونځي کې د شاملولو لپاره د ټولو ماشومانو د حقونو په اړه معلومات](#)(مۍ 2014)
- [ګران همکار لیک: د انګلیسي ژبې زده کوونکي او د انګلیسي ژبې محدود وړتیا لرونکي والدین](#)(جنوري 2015)
- [حقیقت پاڼه: ډاډ ترلاسه کول چې د انګلیسي زده کوونکي کولی شي په تعلیمي برنامو کې په معنی لرونکي او مساوي توګه برخه واخلي](#)(جنوري 2015)
- [حقیقت پاڼه: د ملي اصل او کډوالۍ د وضعیت پر بنسټ د تبعیض سره مقابله](#)(اګست 2021)
- [حقیقت پاڼه: د مهاجرو ماشومانو لپاره زده کړې ته د لاسرسي ساتنه](#) (جون 2023)

[1] وګورئ [6 § .U.S.C 279(g)(2)](#).
[2] د مثال په توګه، د متحده ایالاتو د پوهنې او عدلیه وزارتونه د 1964 د مدني حقونو قانون VI سرلیک پلي کوي، کوم چې د فدرالي مالي مرستې ترلاسه کوونکو لخوا د نژاد، رنګ، یا ملي اصل پر بنسټ تبعیض منع کوي. 42 § .U.S.C 2000d. د 1964 د مدني حقونو قانون IVسرلیک لاندې، د عدلیې وزارت په عامه ابتدایي او ثانوي ښوونځیو او د لوړو زده کړو موسسو کې د نژاد، رنګ، مذهب، جنسیت، یا ملي اصل پر بنسټ د مساوي خوندیتوب سرغړونې په ګوته کوي. 42 § .U.S.C 2000c-6. د عدلیې وزارت د 1974 مساوي تعلیمي فرصتونو قانون هم پلي کوي، کوم چې د دولتي تعلیمي ادارو او د ښوونځیو ولسوالیو څخه غوښتنه کوي چې د ژبې خنډونو د لرې کولو لپاره مناسب اقدام وکړي چې د انګلیسي زده کوونکو ته په دولتي او ولسوالیو تعلیمي برنامو کې په مساوي ډول برخه اخیستو مخه نیسي. 20 §§ .U.S.C 1701-1758.
[3] وګورئ Plyler v. Doe، 457 US 202 (1982).
[4] د سوپرا نوټ 2 وګورئ؛ *Lau v. Nichols* ، 414 US 563، 568 (1974) هم وګورئ.